

Karácsonykor vendég áll a házhoz, megváltoztat kapcsolatokat és szokásokat

Politikától független csöndben figyelhetünk csak a belső hangra

Balás Béla nyugalmazott megyés püspök optimista a tekintetben, hogy az ideai adventben sokan készültek arra: vendég áll a házhoz, ha már a ház népe nem indul Isten hajlékába. Karácsonykor valami történi fog a kapcsolatokban, a szokásokban, hiszen Isten a legszebbet, a legjobbat, a legtöbbet szeretné átadni Jézus Krisztus születésnapján, amikor közénk küldte Fiát.

Lőrincz Sándor
sonline@sonline.hu

ZSEICKISLAK A zselickislaki Zselic Katolikus Idősek Otthonában élő, nyolcvanot túli főpásztor, Beton atya szerint ki kell vívnunk magunknak a csendet, ami független a politikától, melyben megélhetjük a békét, amely fogékonyvá tesz arra, hogy észrevegyük a bennünket szólító belső hangot. Istennek nem kötelező betörni mai, zárt világunkba; tartogathatna magát holtunk utánra, hadd döbbenjünk rá az igazságra akkor, amikor már túljutottunk a klinikai, majd a biológiai záróvonalon, de nem ezt teszi...

A csend megadatott az öt éve nyugdíjban lévő püspöknek, de az álom nem. Annak kapcsán jegyezte meg, amikor arról faggattam, álmodik-e aktív főpásztori éveiről. Az felelte, általában rosszul alszik, de ha álmodna sem árulná el – az újságíróknak főképp nem –, hiszen akkor ember-hírekkel lenne tele a nagyvilág. Visszatekintve azonban már egyre gyakrabban összegez.

Úgy véli: püspökségének szép és fontos része volt a vidékjárás, amikor városi értelmiségiekkel indult hétről hétre a somogyi falvakba. Volt köztük orvos, ügyvéd, tanár, politikus, s egy-egy esté-

re meghívták a polgármestert, az ott szolgáló papot is. Sok pozitív visszajelzést kapott, és újfent bebizonyosodott: a falu népe drága kincs. Beton atya szerint ez a szemlélet teljesebbé válik a jelenben. A vidék kap pénzt, szakértelmet. Azt érzékeli: a legfrissebb hírek szerint megállt a falu romlása, fogyása. Ferenc pápa is azt próbálja súgani a világ katolikuságának: ne feledkezzünk meg a peremen és a peremen túl élőkről sem. Jézus is vidékre jött, s hallgatott több mint 30 esztendeig, és szeretettel fordult az elhagyottak felé. Azok felé, akikkel senki nem foglalkozik. Ez is a szeretet egyik csúcsteljesítménye.

Az egyházi oktatási hálózat különböző szintjeinek megszervezésén túl fontos eseményként élte meg a bérmlásra készülő fiatalokkal, szüleikkel és a bérmaszüleikkel való találkozást. Az ünnep előtt 1-2 héttel tartott, bensőséges hangulatú együttlétet általában művelődési há-

Megadatott a csend az öt éve nyugdíjban lévő püspöknek

zakban rendezték, hogy a környékről érkezők is beférjenek.

Balás püspök arra hívta fel a figyelmet, hogy a bérmlást ne pusztán liturgiának érezzék, örülve annak,

hogy 5-8 év után felkereste őket a főpásztor. A bérmlás ennél sokkal több: sorsfordító találkozás a Szentlélekkel, akinek életátalakító hatalma van. Az erő Tőle érkezik, s erre elő kell készülni...

– Arra kértem a felnőtteket, ne gyerekeknek hívják a bérmlándókat, hanem fiataloknak. Jobban is szeretik, ha nem kezelik őket „kiskorúknak”. A személyiség- és a családfejlődés révén próbáltam megértetni velük: sok a feladat. E kommunikációs eseményen nélkülözhetetlen a Szentlélek. Az Európai Unió utófinanszírozó; előbb meg kell csinálni a megpályázott

Balás Béla: Bele-bele kell szólni az élet menetébe. Fotó: Kovács T.

Illik ismerni a fiatalok nyelvét is

Balás püspök megjegyezte: mivel papsága idején ide-oda dobálta a hatalom, így leginkább a jegyesoktatásra, az első áldozásra, a bérmlásra, s az egyházi ünnepekre koncentrált, s a fiatal felnőttek is „vitték az idejét”. A prédikációkban kevésbé volt jámbor, mindig azt mondta, ami a szívéből jött, és lehetőleg úgy, hogy ne bántson vele sen-

ki. A teológia téziseit ismerik a papok, de csak az nem elég. Illik beszélni az ifjak nyelvén is, és tisztában kell lenni életritmusukkal, szokásaikkal. Beton atya szerint jó helyzetben vannak a városi, tanult és megtért polgárok, hiszen utódjától, Laci atyától további „továbbképzést” kaphatnak, melyből sokat tanulhatnak.

terveket, ha ez sikerül, megérkezik a rávaló összeg. Isten van olyan hatalmas Úr, hogy Ő előre finanszíroz. Szó sincs arról, hogy keresztényként élek, vagyis mindenre Isten segítségével, lassan érdekek rá. Nincs értelme a drámai szigornak sem, de azzal is tisztában vagyok: az egyházi mulasztások is akadályozhatják a bérmlkozást. Egyelőre nem végzetes, ha a bérmlándók szülei nem járnak temp-lomba, majd észreveszik fiukon-lányukon a fejlődést, s akkor kedvet kapnak tőlük.

Beton atyát diszkréten figyelmeztetem: szerintem ez kissé utópisztikus megközelítés, mivel nemhogy ez nem általános, a fiatalok folyamatosan „kibérmlkoznak” az egyházból. Azt felelte: éppen ennek visszaszorítása miatt lenne célszerű új módon szervezni a felkészítést. Úgy látja, számos esetben sem a plébános, sem a szülő, sem a hitoktató nem készül fel igazán a bérmlásra, amely a Krisztusban való felnőtséget jelent.

Magának a bérmláló püspöknek is erősnek kell lennie. Minden „szíre-szóra” nem mondhat le. Mert-hogy a szóbeszéd, a névtelen levél-áradat őt sem kerülte el. Neveztek vörös püspöknek, sikkasztónak, fejére olvasták, hogy rontja a kapcsolataikat. Vádolták azzal is, hogy a számára oly kedves gitáros énekekkel országszerte tönkre teszi az egyházat. Amikor a püspöki karban bejelentette, szívesen visszavonul, püspöktársai megnyugtatták: őket is érik támadások, esze ágában se legyen emiatt lemondani.

Szó esett migránshelyzetéről, körülöttünk dúló háborúról is. Balás püspök nem gondolta volna, hogy életében erre sor kerül, de fontosnak érzi, hogy felkészüljünk erre (is).

– A sátán nem ment nyugdíjba. Olyan alvilági erők működnek körülöttünk, amelyeknek nincs földrajza. A gonosz szellemek ártanak ott, ahol csak tudnak. Szabad szemmel nem látható, komoly negatív erők ezek. Folyamatos imával és bőjttel harcolhatunk csak ellenük.

Azt mondta, ő is ezt teszi, s imádkozik az egyházmegye papságáért – azokért is, akik tudomást sem vesznek róla, nem hívják, nem keresik –, s mindenkiért, aki lelki kapcsolatba került vele, megbízta benne, és elfogadták tanácsait. A meglehetősen hosszú listán újságírók is vannak...

A sajtóról egyébként úgy nyilatkozott: örül, hogy a rendszerváltás után a média végre nevén nevezi az egyházi ünnepeket, eseményeket, a riporterek nagy része tisztában van a szakkifejezésekkel és szabatosan fogalmaz, de leginkább annak, hogy rendszeresen szó esik az egyházzal, mint meghatározó véleményformáló erő-

A sátán nem ment nyugdíjba, most is árt, ahogy csak tud

ről. Az ünnep kapcsán három emlékezetes eseményt emelt ki: a több mint két évtizede szervezett adventi találkozást a nagyszakácsi gyermekotthonban, ahol csüggtek szavain a lurkók; a teljesen kezdőknek nem misét, hanem mesét mondott. A kaposvári KÉSZ-csoport 2005 adventjén Orbán Viktorral és Balog Zoltánnal szervezett beszélgetést is kincsként őrzi emlékezetében, csakúgy, mint egy későbbi karácsony-várót.

Ez utóbbin a Senior Egyetem hallgatóinak tartott előadást, amelyre Repa Imre professzor kérte fel. Az egyetem auditoriumában nemcsak a hallgatósága érezte igazán jól magát, hanem ő is; jöllehet tanítása végére teljesen berekedt.

Fel nagy öröme: Gárdonyinak köszönhetjük az egyik legszebb karácsonyi dalt

Somogyban kezdődött az apostolkodása

SZŐLŐSGYÖRÖK-KARÁD 100 éve hunyt el a Szőlősgyörökhöz, s Karádhhoz is kötődő Gárdonyi Géza, akinek egyik legkedvesebb dalunkat, a Fel nagy öröme kezdetűt köszönhetjük, melyet még Cseh Tamás is énekelt. Karádi tanítóskodása után Devecserben kapott katedrát, és egy ottani imakönyvből bejegyezve került elő a segédtanító csodás szerzeménye, amelyet Föld, nagy öröme kezdettel is énekelnek. A helyi templomban 1882 karácsonyán az éjjeli misén hangzott el először gyermek-kórus tolmácsolásában. Gárdonyi halálának centenáriu-

ma még inkább ráirányította a figyelmet a tekintélyes életműre. Keller Péter, az író dédunokája azt tapasztalja: egyre többen döbbennek rá arra, hogy mennyire meghatározó dédapja életművében a Jézus-követés, az apostolkodás, a gyakran példabeszédnek is beillő stílusban fogalmazott gondolatok. A szellemi hagyatéka őrzője és népszerűsítője azt is elárulta: ezek Somogyhoz köthető kincsek, hiszen Szőlősgyörökben határozta el a Jézus-követést, ez volt a kezdőpont. Szerb Antal a szív írójának tartotta, megjegyezve: „különösen, ha állatokról vagy gyermekekről

Keller Péter. Fotó: L. S.

van szó, talál csodálatosan meleg, bensőséges hangokat...”

A dédunoka arról is beszélt: felfedezhető még fehér foltok az életműben. – Kovács Gábor fiatal kutató Gárdonyiból habilitált és a regényművészetéről jelentetett meg könyvet, Kovács Árpád és Cs. Varga István a világirodalmi párhuzamok elemzése területén jutottak jelentős eredményekre. Balázs Géza Gárdonyi nyelvű művészetével kapcsolatban fedez fel és publikál újdonságokat. Nagy János Ádám pedig olyan számítógépes programot dolgozott ki, melynek segítségével lehetőség nyílt az Egri csillagok négy,

dédapám életében megjelent kiadásának mondatról-mondatra való összehasonlítására. Ezt rajta kívül nem tudta még senki elvégezni. A szövegváltozások összehasonlításáról jelentettünk meg vele egy közös tanulmányt, kimutatva, milyen összhang van a szövegek változtatása és az írói elvek között. A dédunoka büszkén újságot el egy kedves történetet: Marci unokája azt mondta, miután a gimnáziumban megtartott Gárdonyi-előadása után felajánlottak neki egy östöt: „Tanár úr, ezt én nem fogadhatom el. Nekem ez kötelességem.”

Lőrincz S.

A püspök misézett az ellátottaknak

SEGESD Nemes Zita, a Gondviselés Szociális Otthon intézményvezetője meghívására Varga László kaposvári megyés püspök tegnap a segedi Szent László-templomban mutatott be szentmisét, amelyen ezúttal is a megye legnagyobb szociális intézményének kollektívája lépett fel az ellátottak és a helybeliek előtt. Az ünnepi alkalmon Szászfalvi László országgyűlési képviselő és Nábrádi Csilla, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Somogyi Kirendeltségének igazgatóhelyettese mondott köszöntőt. L. S.